

IN EN OM

het Humanistisch Verbond

MEDEDELINGEN VOOR DE LEDEN

CONGRES 1955

De tijd breekt aan dat het Verbond zich weer gaat voorbereiden op het jaarlijkse congres. Het hoeft geen betoog dat ook daarvoor de medewerking van alle belangstellende leden nodig is. Alleen als de ledenvergaderingen van de gemeenschap werkelijk vertegenwoordigen wat er in de gemeenschappen leeft, kan het congres een getrouw beeld geven van de meningen in het Verbond. Vermoedelijk zullen de congres-vergaderingen in de gemeenschappen gehouden worden in Februari en Maart wellicht voorafgegaan door een vergadering in Januari. Laat men dat nu dus al in gedachten houden.

In Februari kunnen de voorstellen vanwege het H.B. en van de gemeenschap zelf besproken worden, en in Maart de voorstellen van de andere gemeenschappen, de amendementen en de prae-adviezen van het H.B. Laat men bij het formuleren van voorstellen echter wel bedenken, dat ze op een congres slechts dan vruchtbaar behandeld kunnen worden, als ze uitdrukking geven aan probleem-stellingen die in algemene discussie reeds lang zijn voorbereid. Men moet beslist niet denken dat een betrekkelijk groot congres over een nieuw onderwerp op staande voet beslissingen nemen kan. Dat is trouwens ook niet werkelijk democratisch omdat van een verantwoorde meningsvorming in het Verbond in dat geval geen sprake kan zijn.

Beter is het zulke onderwerpen bij de rondvraag aan de orde te stellen in de vorm van een schriftelijke vraag. Bijvoorbeeld: Is het H.B. bereid de bestudering van..... in het Verbond te bevorderen? Van zulke schriftelijke vragen kan over het algemeen ook gebruik gemaakt worden om niet erg ingrijpende kwesties aan de orde te stellen. Laat men verder ook zuinig zijn met voorstellen om studie-commissies in het leven te roepen. Zij kosten zeer veel tijd en energie, die uiteraard aan ander werk onttrokken moeten worden. Het is wel eens gebleken dat de voorstellers zelf wei-

nig kans zagen na het congres hun idee in een bruikbare vorm uit te werken. Maar men mag in het algemeen niet van het H.B. verwachten, dat het kan voldoen aan vage verlangens.

Het spreekt vanzelf dat als afgevaardigden t.z.t. de meest bekwame leden van de gemeenschap moeten worden aangewezen. Zij dienen op het congres een beeld te geven van de belangrijkste stromingen binnen hun gemeenschap. Het is natuurlijk niet de bedoeling dat zij puur persoonlijke meningen ten beste geven. Maar aan de andere kant zijn zij geen boodschappenjongens, ze krijgen dan ook geen bindend mandaat mee, wat trouwens de discussies op het congres zinloos zou maken. Er is in het Verbond in de loop der jaren een democratische traditie gevormd die de vergelijking met de gang van zaken in soortgelijke organisaties glansrijk kan doorstaan. Het is echter noodzakelijk dat alle leden zich daarop steeds weer bezinnen, wil het een levende traditie blijven.

Tenslotte nog iets over de behandeling der beginselverklaring: Het laat zich aanzien dat een zeer groot aantal amendementen zal worden ingediend. Zo groot, dat een afzonderlijke behandeling wellicht niet mogelijk zal zijn. Laten de afgevaardigden zich dan tijdig afvragen of combinatie van voorstellen mogelijk is, dan wel intrekking van het ene voorstel ten gunste van het andere. Alleen dan kunnen de principiële vragen tot hun recht komen. Bovendien moet overwogen worden of het wel in overeenstemming is met de wijze van voorbereiding, dat nu nog ontwerpen ter tafel komen, die fundamenteel afwijken van het voorontwerp van het vorige jaar. Men zou zich kunnen voorstellen dat dit soort ontwerpen reeds op het congres in 1954 als amendement ingediend hadden moeten worden. Het is in elk geval een vraag waarop de gemeenschappen zich kunnen beraden!

J. v. P.

DE DERDE WEG

Er zijn mensen in ons land, die overtuigd zijn, dat in de huidige politieke wereldsituatie men niet persé vóór Amerika of vóór Rusland behoeft te zijn, doch dat er voor West-Europa een derde weg is, die een eigen en bemiddelende tussen deze twee wereld-blokken kan zijn. Er is over deze brandende kwestie reeds veel gezegd en geschreven en het is niet mijn bedoeling U mijn mening over dit probleem uiteen te zetten. Veeleer wil ik dit grote vraagstuk als uitgangspunt nemen om te betogen, dat voor meerdere problemen geldt dat men niet uitsluitend de keuze heeft tussen twee oplossingen, doch er ook nog wel eens een middenweg te ontdekken valt.

Zulk een vraagstuk is ook — de financiële toestand van het Humanistisch Verbond. Ook hier worden overwegend slechts twee wegen gezien om een bijdrage te leveren. De eerste is om contributie te betalen overeenkomstig de richtlijnen van het Huishoudelijk Reglement (zonder twijfel de beste weg); de tweede is om af te wijken in verband met eigen financiële positie.

Mag ik nu de wandelaars op de tweede weg nog een derde weg wijzen, namelijk die van de incidentele giften. Wanneer U van oordeel bent, dat U Uw uitgaven niet kunt verhogen met verdere vaste lasten, zoudt U dan niet eens in overweging willen nemen om bij voorkomende gelegenheden bijv. bij feestelijkheden, salarisverhoging of wanneer dan ook. Uw eigen Humanistisch Verbond met een gift te gedenken. Ik behoeft U toch niet te zeggen, dat in laatste instantie ons werk staat of valt met Uw bereidheid om de noodzakelijke, ook geldelijke offers te brengen.

Helpt daarom mede door van tijd tot tijd eens een extra bijdrage over te maken aan ons Centraal Bureau te Utrecht, postgirorekening nummer 304960. De verantwoording van de binnengekomen giften zal voortaan regelmatig in „In en Om” geschieden onder vermelding van bedrag en initialen van de schenker. Bovendien ontvangen zij, die een bedrag van f 10,— of meer storten, een door de penningmeester persoonlijk getekende ontvangstbevestiging.

W. C. KOPPENBERG

PROGRAMMA

Zaterdag 23 April

- 16.00—18.30 Eerste zitting.
- 18.30—19.30 Broodmaaltijd.
- 19.30—22.00 Tweede zitting.
- 22.00—23.00 Bont Programma.

Zondag 24 April

- 10.00—12.30 Derde zitting.
- 12.30—14.30 Warme maaltijd.
- 14.30—17.00 Vierde zitting.

AGENDA

1. Opening.
2. Mededelingen, notulen.
3. Jaarverslagen.
4. Statuten.
5. Humanisme en Sociale Gerechtigheid.
6. Overige voorstellen.
7. Begroting 1955.
8. Verkiezing en overdracht.
9. Rondvraag.
10. Sluiting.

GEMEENSCHAPSAMENDEMENTEN OP BEGINSELVERKLARING EN DOELSTELLING

Hieronder worden afgedrukt drie en zestig amendementen, die tot 7 Januari door de gemeenschappen zijn ingediend. De toelichtingen door de gemeenschappen zijn om begrijpelijke redenen zo beknopt mogelijk weergegeven. Opgemerkt moet worden, dat sommige gemeenschappen ingaan op de toelichting door de herzieningscommissie; het is echter niet de bedoeling, dat deze als zodanig door het congres wordt vastgesteld. Een toelichting zal t.z.t. moeten worden geschreven op grond van de besprekingen op het congres.

Sommige gemeenschappen hebben behalve amendementen ook nog algemene suggesties gedaan of wensen geuit. Het ligt echter voor de hand, dat deze niet in deze publicatie zijn opgenomen, voor zover ze niet in de vorm van een amendement zijn gesteld. Er moge hier op gewezen worden dat het met het oog op een vruchtbare behandeling noodzakelijk is, dat amendementen die nog verder nodig worden geacht, zo *spoedig mogelijk* worden ingediend.

Tenslotte zij meegedeeld dat het hoofdbestuur zich voorstelt in het volgende nummer van „In en Om” een algemeen praedicties uit te brengen over de thans ingediende voorstellen.

A. Nieuwe ontwerpen beginselverklaring.

1. Humanisme is een levenshouding, welke gekenmerkt wordt door vertrouwen in de geestelijke en zedelijke vermogens van de mens.

Aldus zal de humanist op eigen verantwoordelijkheid bepalen, wat en hoe hij zal denken over de vraagstukken, die hij tegenkomt. Hij onderwerpt zich aan geen enkel geestelijk gezag en aanvaardt niet, dat er iets is, wat niet door de menselijke geest onderzocht kan worden.

De idee van een persoonlijk God, openbaring, het bovennatuurlijke en wat daarmee samenhangt, zijn hem vreemd.

Ethiek beschouwt hij als iets, wat als begrip en als gevoelsuiting in alle mensen aanwezig is in eindeloze verscheidenheid, maar met als grondtoon opvattingen in eenzelfde richting, waaraan ten slotte iedereen zich zal hebben te houden.

(Bilthoven)

Toelichting: Wie zelf de verantwoordelijkheid op zich neemt te bepalen, wat en hoe hij zal denken over de verschillende vraagstukken, en wie zichzelf niet wil misleiden, zal trachten zo volledig en zo zuiver mogelijk na te denken omdat hij dan alleen de grootste kans heeft op juistheid van zijn oordeel.

Wie bepaalde onderwerpen van het doordenken uitsluit, in de mening, dat hij met vaststaande waarheden te maken heeft of met onderwerpen, die in een andere sfeer dan het doordenken thuis horen, denkt onvolledig en dus onjuist.

Wie toegeeft aan eigen willen en wensen, wie niet volstrekt onbevangen tegen-

over vraagstukken staat, mengt een vreemd element in zijn denken en denkt dus onzuiver. De humanist tracht zichzelf zo volledig en zo zuiver mogelijk te ontwikkelen en zichzelf te zijn.

Zo aanvaardt de humanist, dat ieder dit op eigen wijze en ieder naar eigen aanleg doet en laat anderen daarin evenzeer vrij, als hij zelf vrij gelaten wil worden. Ethiek is een uiterst ingewikkeld vraagstuk, waarbij praktische overwegingen naast zuivere gevoelsargumenten staan. Geen enkele gemeenschap, van welke aard ook, is zonder ethische regels. Geen enkel mens is zonder begrip en gevoel voor ethiek. Bij alle verscheidenheid van opvattingen blijken steeds algemene hoofdlijnen te bestaan, die door een overwegend grote meerderheid erkend en aanvaard kan worden. En aan die regels zal iedereen zich hebben te onderwerpen.

De humanist ziet de oorsprong van die regels in de structuur van de menselijke geest, die zowel wat het begripen aangaat als in het gevoel bevredigd wil worden, en niet in iets buiten de mens. Maar dat maakt geen verschil voor de praktijk, of als men wil de uiterlijke kant van de ethiek, het gebied, waar mensen in gemeenschappen moeten samenleven.

2. De levensovertuigingen van de leden van het Humanistisch Verbond wordt gekenmerkt door het pogen om leven en wereld te verstaan met een beroep op menselijke vermogens en zonder uit te gaan van openbaring.

Deze overtuiging berust op een waardenbesef, waarvan de inhoud voortvloeit uit het deelhebben van de mens aan natuurlijke, maatschappelijke en kosmische verbanden.

De oorsprong der humanistische levensovertuiging heeft tot gevolg, dat hij niet onveranderlijk is, maar ook niet naar willekeur gewijzigd kan worden.

Bij alle schakering, die binnen deze overtuiging mogelijk is, wordt daarbij echter het volgende wezenlijk geacht:

1. Voortdurende bereidheid van de aanhangers zich in denken en doen redelijk te verantwoorden.
2. Eerbiediging van de mens in zijn menselijke waardigheid als enkeling en als lid der samenleving.
3. Het stellen van vrijheid en verdraagzaamheid, gerechtigheid en verantwoordelijkheidsbesef als eisen voor het persoonlijk en maatschappelijk leven.

(Wageningen)

Toelichting: Typerend voor het moderne humanisme is niet in de eerste plaats de inhoud van zijn waardenbesef, maar de oorsprong daarvan. Deze is daarom overgebracht van punt 4 (in de formulering der Commissie) naar de inleiding.

Het verdient aanbeveling een aanduiding betreffende de beperkte veranderlijkheid van onze opvattingen — enerzijds geen

dogmatiek, anderzijds geen willekeur — te doen volgen.

In de volgende drie punten is dan weer gegeven wat voor die opvattingen wezenlijk te achten is. De termen „verdraagzaamheid” en „verantwoordelijkheidsbesef” zijn daarbij toegevoegd hoewel ze al in „vrijheid” en „gerechtigheid” geïmpliceerd zijn, omdat deze begrippen voor ons humanisme essentieel, in de praktijk voortdurend aan de orde, en zeker niet kenmerkend voor verschillende andere levensbeschouwelijke groeperingen zijn.

De slotzin van artikel 2 der commissieformulering is overbodig aangezien alle beginselen om beleving en verwezenlijking vragen.

B. AMENDEMENTEN OP ONDERDELEN BEGINSELVERKLARING.

Aanhef:

1. I.p.v. „De humanistische levensovertuiging” te lezen: „De levensovertuiging van de leden van het Humanistisch Verbond”.

(Wageningen)

2. Na „gekenmerkt” invoegen „door ongodsdienstigheid en”, en schrappen „en zonder uit te gaan van openbaring”.

(Zandvoort)

Toelichting: Voor mede- en tegenstanders is het meest aansprekende kenmerk van het moderne humanisme zijn ongodsdienstigheid.

3. „Met een beroep op menselijke vermogens” in te voegen tussen „om” en „leven”.

(Amsterdam)

4. I.p.v. „verstaan” te lezen „begrijpen”.

(Amsterdam, Bussum)

5. Schrappen „een beroep op”.

(Zandvoort)

Toelichting: Dit is overbodig en onnodig moeilijk.

6. I.p.v. „menselijke vermogens” te lezen „het zelfstandig menselijk oordeel”.

(Assen)

7. Schrappen: „en zonder uit te gaan van openbaring”.

(Groningen, Leiden)

Toelichting: Thans kan het Verbond zich veroorloven het aangeven van negatieve kenmerken achterwege te laten.

8. Vóór „zonder uit te gaan” invoegen: „en aan het persoonlijk en maatschappelijk leven zin te geven”.

(Amsterdam)

Toelichting: Het is gewenst de eis tot verwerkelijking reeds in de aanhef vast te leggen.

9. I.p.v. „openbaring” te lezen „het bestaan van een persoonlijke godheid”. (Apeldoorn, Rotterdam)

Toelichting: Deze uitdrukking is duidelijker en heeft meer werfkracht.

10. I.p.v. „openbaring” te lezen „een openbaarde leer” (Den Haag)
11. I.p.v. „openbaring” te lezen „een openbaarde waarheid” (Assen)
12. I.p.v. „openbaring” te lezen „geopenbaarde waarheden”. (Amsterdam)
13. Vóór „openbaring” invoegen „goddelijke” of „bijzondere”. (Beverwijk)
- Toelichting:* Het woord „openbaring” kan verschillend worden opgevat.
14. Voor „openbaring” invoegen „dogmata of”. (Nijmegen)
- Toelichting:* Ook niet godsdienstige dogmata dienen afgewezen te worden.
15. I.p.v. „schakering..... is” te lezen „schakeringen... zijn”. (Bussum)
16. Na „mogelijk is” invoegen „door het Humanistisch Verbond”. (Leiden)

Toelichting: Het is niet juist de schijn te wekken of het Verbond zou uitmaken op welke grondslagen „het” humanisme berust.

Punt 1:

1. In alle 5 punten te schrappen het lidwoord „het” voor humanisme. (Leiden)

Toelichting: Daardoor wordt duidelijker gemaakt dat hier meer de idee dan de beweging bedoeld wordt.

2. Te lezen: „Het humanisme ziet de mens als drager van een niet aan persoonlijke willekeur onderworpen waardebesef”. (Assen)
3. I.p.v. „acht” te lezen „ziet..... als” (Den Haag)

4. „Wezenlijk voor de mens” invoegen ná „acht”. (Den Haag)

5. I.p.v. „waardenbesef, dat” te lezen „besef van waarden, die..... kunnen” (Den Haag, Delft)

Toelichting: Niet het besef, maar de waarden kunnen niet naar willekeur worden gewijzigd.

6. I.p.v. „waardenbesef” te lezen „waardebeseft”. (Bussum, Den Haag)

7. Schrappen „dat niet naar willekeur kan worden gewijzigd”. (Amsterdam)

Toelichting: Deze woorden zijn overbodig en verwarrend.

8. I.p.v. „wezenlijk” te lezen „kenmerkend”. (Leiden)

Toelichting: Wezenlijk doet germanistisch aan.

9. De punten 1 en 2 van plaats te verwisselen. (Den Haag, Leiden)

Toelichting: Op die manier gaat het algemene aan het bijzondere vooraf.

Punt 2:

1. Te lezen: „Het humanisme eist de voortdurende bereidheid zich in redelijk denken en doen tegenover het persoonlijk geweten en de buitenwereld te verantwoorden”. (Nijmegen)

Toelichting: De term „verantwoording” behoeft aanvulling (tegenover wie of wat?).

2. I.p.v. „eist” te lezen „vraagt”. (Leiden)

3. Schrappen „voortdurende” en vervolgens i.p.v. „zich in denken en doen redelijk te verantwoorden” te lezen „om in denken en doen zich voortdurend naar rede verantwoording te geven”. (Delft)

Toelichting: Duidelijker en juister geformuleerd.

Punt 3:

1. I.p.v. „eerbiedigt” te lezen „vraagt de eerbiediging van”. (Leiden)

Toelichting: Dit is meer in overeenstemming met de toelichting van de herzieningscommissie.

2. I.p.v. „waardigheid” te lezen „waarde”. (Den Haag)

Toelichting: Waardigheid houdt meer een element van verdienste in dan waarde; de mens heeft waarde ook al betoont hij zich niet waardig.

3. De punten 3 en 4 van plaats verwisselen. (Leiden)

4. Toevoegen een punt 3a luidende: „Het humanisme beschouwt de mens als schepper van geestelijke waarden”. (Amsterdam)

Punt 4:

1. Te lezen: „Het humanisme ziet de mens als bijzonder deel van het kosmisch geheel”. (Assen)

2. Te lezen: „Het humanisme erkent, dat de mens deel is van het kosmisch geheel en is zich bewust van maatschappelijke verbanden”. (Arnhem)

Toelichting: „Natuurlijke verbanden” is hier weggelaten omdat alleen de verhouding kind-ouders een zuiver natuurlijk verband is. Dat het humanisme zich dit bewust moet zijn is het intrappen van een open deur; en welke consequenties zijn er aan verbonden? Aan maatschappelijke verbanden kan de mens zich min of meer onttrekken, in het kosmische verband is hij steeds opgenomen; dat dient in de formulering tot uitdrukking te komen.

3. I.p.v. „is zich bewust dat de mens deel heeft aan” te lezen: „acht van wezen-

lijke waarde voor de mens dat hij zich bewust is te leven in verbondenheid”. (Den Haag)

4. I.p.v. „is zich bewust dat de mens deel heeft” te lezen „ziet de mens als deelhebber”. (Zandvoort)

Toelichting: Met „is zich bewust” wordt het humanisme al te persoonlijk voorgesteld; „zien” is ongeveer van dezelfde kracht als de in 1, 2, 3 en 4 gebruikte woorden.

5. I.p.v. „is zich bewust” te lezen: „gaat er van uit”. (Leiden)

6. I.p.v. „natuurlijke, maatschappelijke en kosmische” te lezen „natuurlijke en maatschappelijke”. (Rotterdam)

Toelichting: „Kosmisch” heeft wel een religieuze, maar geen rationele betekenis.

7. I.p.v. „Kosmische” te lezen „geestelijke” (Den Haag)

8. I.p.v. „dat de mens deel heeft aan..... verbanden” te lezen „van deverbondenheid van de mens”. (Delft)

Toelichting: Verbanden wekt minder gewenste associaties.

9. Dit punt op te nemen na punt 1. (Gouda)

Toelichting: Op deze wijze komen de „eisen” (2, 3 en 5) bij elkaar te staan.

Punt 5:

1. Na „stelt” invoegen „altijd en overal”. (Gouda)

Toelichting: De eis geldt niet alleen voor ons land.

2. Na „stelt” invoegen „het streven naar”. (Leeuwarden)

3. I.p.v. „vrijheid en gerechtigheid” te lezen: „vrijheid en verdraagzaamheid, gerechtigheid en verantwoordelijkheidsbesef”. (Wageningen)

4. I.p.v. „gerechtigheid” te lezen „almen-selijke solidariteit”. (Den Haag)

5. Na „gerechtigheid” invoegen „in onverbrekelijke samenhang”. (Arnhem, Amsterdam) of „in hun onderlinge samenhang” (Assen)

6. I.p.v. „eis” te lezen „norm”. (Bussum)

7. Toevoegen: „en streeft er naar verdraagzaamheid, ook tegenover andere overtuigingen, te bevorderen”. (Nijmegen)

8. Toevoegen punt 6: „Het humanisme stelt de eis van verdraagzaamheid in het verkeer met andersdenkenden”. (Assen)

Slotzin:

1. I.p.v. „vraagt” te lezen „houdt in”. (Den Haag)

2. Voor „verwezenlijking” invoegen „streven naar”. (Den Haag)
3. I.p.v. „beleving en verwezenlijking” te lezen „toepassing” (Nijmegen)
4. I.p.v. „zijn beginselen in de praktijk van het leven” te lezen „dit beginsel”. (Den Haag)

C. AMENDEMENTEN OP DOELSTELLING:

Punt 1:

1. I.p.v. „het bovenomschreven humanisme” te lezen „het bovenomschrevene”. (Bussum)

Punt 2:

1. I.p.v. „verbreding” te lezen „bekendheid geven aan” (en dan vóór „verdieping” te plaatsen). (Den Haag)
2. Punt 2 en 3 van plaats te verwisselen. (Gouda)

Toelichting: Dit is logischer.

Punt 3:

1. Te lezen: „Het wil zijn een geestelijk

centrum voor buitenkerkelijken”.
(Beverwijk, Zandvoort)

Toelichting: Deze formulering is eenvoudiger, duidelijker en juister, omdat een geestelijk centrum niet meer „gevormd” behoeft te worden, het is er tegelijk met de oprichting van het Verbond.

2. I.p.v. „in het bijzonder..... zijn” te lezen: „voor hen, die zich niet gebonden achten aan de voorschriften of dogma's van enige godsdienst”. (Amsterdam)

3. I.p.v. „in het bijzonder..... zijn” te lezen: „ook voor hen die buiten andere geestelijke verbanden staan”. (Utrecht)

4. I.p.v. „buitenkerkelijken” te lezen „niet godsdienstig”. (Arnhem, Beverwijk)

Toelichting: Er zijn godsdienstige groepen die zich buitenkerkelijk noemen.

5. I.p.v. „die buitenkerkelijk zijn” te lezen: „die buiten de kerken staan”. (Den Haag)

Toelichting: „Buitenkerkelijken” heeft min of meer de klank van „afvalligen”; de hier gekozen uitdrukking is positiever.

Er was enig optimisme voor nodig — met de herinnering aan een zeer on-zomerse zomer, met grote artikelen in de kranten over atmosferische verontreiniging door de atoom-proeven vóór ons en gehuld in winterkleding — aan de opstelling van het zomerprogramma te beginnen..... Maar we hebben het toch gedaan omdat wij nu eenmaal van die onverbeterlijk-naïve humanisten zijn en ziehier dus ons

ZOMERPROGRAMMA 1955

De Familiekampen zullen ook dit jaar weer in „De Ark” worden ondergebracht. U kent de opzet al wel langzamerhand: gezinnen van drie tot zes personen krijgen — zolang er plaats is! — een eigen kamer. De maaltijden worden gemeenschappelijk gebruikt en wie daar zin in heeft, kan deelnemen aan wandel- en fietstochten of aan een excursie, terwijl de kinderen, gesplitst in twee leeftijdsgroepen en onder goede leiding, heerlijke dagen doormaken in de bossen en zandverstuiving. Wanneer de afwas klaar is en de kinderen in bed zijn gestopt, volgt het avondprogramma: er wordt een lezing gehouden en gediscussieerd, gezongen en gemusiceerd enz.

In het tweede kamp kunnen diegenen, die ervoor voelen op een gezellige ongedwongen wijze, onder ervaren leiding, lekespel te beoefenen, zich hieraan één à twee uur wijden. Zo is er in het derde kamp een zangleider aanwezig, die in korte tijd met z'n groepje doorgaans „ongeschoolden” aardige resultaten bereikt.

De kampen gaan in op Zaterdagmiddag omstreeks vier uur en eindigen de volgende Zaterdag 10 uur.

Het eerste kamp valt in de week van 23 tot 30 Juli. De leiding berust bij J. Doets en echt-

genote; het tweede van 30 Juli tot 6 Augustus en wordt geleid door de heer en mevrouw J. Smid en de heer M. Plettenberg (lekespel-leider). Het derde valt in de week van 6 tot 13 Augustus en wordt geleid door de heer en mevrouw F. Bohlander en de heer H. Brandenburg (gevraagd voor de zangleiding). De familie Hillman heeft weer de leiding over de kinderen.

Het was helaas niet mogelijk de prijzen op het peil van 1954 te handhaven: iets waaraan de prijsstijgingen debet zijn.

Kinderen onder de 1 jaar verblijven kosteloos.
Voor kinderen van 1 t/m 6 jaar betaalt men f 23,50

Voor kinderen van 7 t/m 14 jaar betaalt men f 35,—

Deelnemers ouder dan 15 jaar f 43,50

Opgaven, met vermelding van naam, adres, aantal deelnemers, namen, geslacht en leeftijden der kinderen en opgaven voor deelneming aan lekespel resp. zang, dienen te worden gezonden naar „De Ark”, Belvédèrelaan 14 te Nunspeet.

Weest U er vlug bij, want vorig jaar waren deze kampen vóór Pasen reeds volgeboekt!

Het Tentenkamp wordt dit jaar gehouden op Schouwen-Duiveland van 6 tot 13 Augustus; dit kamp staat onder leiding van de heer en mevrouw F. van Praag. Ieder gezin krijgt een eigen tent en in een grote tent, voorzien van tafels en banken, wordt gegeten. Voor velen zijn de eenvoud van opzet en de intimiteit van dit kamp erg aantrekkelijk: er is een minder strakke dag- en programma-indeling, men kookt gezamenlijk en trekt er, samen met de kinderen, op uit.

De prijs bedraagt f 23,— voor volwassenen en f 19,— voor kinderen t/m 11 jaar. Men geve zich op bij „De Ark” en vermeldte dezelfde gegevens als gevraagd worden voor de familiekampen. Dit kamp kan alleen doorgaan, wanneer zich vóór 1 Mei a.s. voldoende deelnemers gemeld hebben.

De Kinderkampen worden dit jaar gehouden in het kamphuis „De Korenbloem” te Elspeet.

In deze oergezellige, voormalige boerderij zijn we minder afhankelijk van de weersomstandigheden dan in tenten. Ofschoon weer of geen weer, we trekken er iedere dag op uit!

Van de eerste week, van 30 Juli tot 6 Augustus, hebben de heer en mevrouw J. Weggelaar de leiding; van het tweede kamp van 6 tot 13 Augustus, het echtpaar C. Polderman.

Kinderen van 7 t/m 13 jaar zijn van harte welkom. De prijs bedraagt f 32,50 en f 4,— verplicht zakgeld per week.

Van dit zakgeld wordt o.a. f 2,— besteed voor een bustocht. Er verschijnt een maandbericht m.i.v. Januari „De Korenbloem” genaamd, over deze kampen. Hierin vinden kinderen, die belang stellen in de kampen, allerlei bijzonderheden. Dit maandbericht wordt toegestuurd na overmaking van f 1,— op girorekening 30 49 60 t.n.v. Humanistisch Verbond, Utrecht.

Aanmeldingen, ook weer aan „De Ark”, met vermelding van naam, leeftijd en geslacht van het kind, bij voorkeur vóór 1 Mei a.s.

Voor bovenstaande kampen geldt de regel, dat de aanmelding pas definitief is, wanneer f 10,— per persoon per week is overgemaakt. (na ontvangst van de bevestiging).

Kampen voor Middelbare Scholieren, georganiseerd door de Studenten Vereniging op Humanistische Grondslag, mede onder auspiciën van het Verbond. Dit zijn kleine kampen voor max. twintig deelnemers, die worden ondergebracht in kleine tenten, waardoor deze kampen zich kenmerken door een intieme sfeer.

Het eerste kamp komt in Varse (Twente), op een prachtig terrein, temidden van ongerept natuurschoon. Periode: 20 tot 27 Juli.

Het tweede kamp is een tentenkamp, ook van 20 tot 27 Juli. Elke dag wordt een, door de scholieren gemakkelijk te fietsen afstand afgelegd. Aan de ouders wordt op aanvraag een volledig uitgewerkt programma — met afstands-schema — togezonden. Voor de deelnemers blijven de halteplaatsen geheim.

De prijs per persoon bedraagt f 26,50, per kamp.

Voor inlichtingen en opgaven wende men zich zo spoedig mogelijk tot Mej. M. Balvers, Goethelaan 27, Utrecht.

De H.J.G. heeft dit jaar het plan opgevat een kamp in België te organiseren n.l. van 30 Juli tot 6 Augustus. Op een terrein bij Coe (niet ver van Luik) worden de tenten opgeslagen. Kampsprijs f 30,—, exclusief reiskosten. De reis zal per trein gemaakt worden of bij voldoende belangstelling per bus.

Inlichtingen verstrekt de heer Coen Brink, Parallelweg 80, Koog a/d Zaan.

De H.J.B. blijft natuurlijk niet ten achter en zij heeft dan ook een tentenkamp geprojecteerd op Schouwen-Duiveland, in de periode van 30 Juli tot 6 Augustus.

De H.J.B. heeft met deze kampen nog maar een vrij korte, doch goede traditie geschapen: jonge mensen van 15 tot 23 jaar, vraagt inlichtingen bij Mej. J. Prins, Weth. Venteweg 70, Gouda.

Er wordt ook een Pinksterkamp georganiseerd, dat echter nog niet in kunnen en kruiden is. Inlichtingen hierover kunt U krijgen bij Mej. M. de Nachtegaal, Govert Flinckstraat 144 II, Amsterdam.

Er staan dus heel wat plannen op stapel: óók komt er weer een Paas- en een Pinksterkamp, een bijeenkomst voor bejaarden enz. Daar leest U binnenkort méér over. Bovendien staat „De Ark” zomer en winter open, zowel voor individueel als groepsgewijs verblijf, hetzij lang, hetzij kort. Ook in het voor- en naseizoen hebben talrijke gasten reeds van de omgeving van en de verzorging in „De Ark” genoten en ... menigmaal van het goede weer. Inlichtingen: „De Ark”, Belvédèrelaan 14, Nunspeet.